

Litteraturliste PROPSY311 Innføring i psykologisk kartlegging og behandling – vår 2018

Tema 1: Diagnostikk og kartlegging

Anbefalt litteratur er på 780 sider (+/- 10 %). Litteraturen tar sikte på å dekke tema som:

Dallos R., & Stedmon, J. (2014). (2nd ed.). Chapter 9. Integrative formulation in practice. A dynamic, multi-level approach. I Lucy. Johnstone and Rudi. Dallos (Eds). Formulation in psychology and psychotherapy. London: Routledge. 23 s

Kartlegging voksne:

Mærcker, A., Brewin, C. R., Bryant, R., Cloitre, M., van Ommeren, M., Jones, L. M., et al. (2013). Diagnosis and classification of disorders specifically associated with stress: proposals for ICD-11. *World Psychiatry*, 12 (3), 198–206.

Vermetten, E., Baker, D. G., Jetly, R., & McFarlane, A. C. (2016). Concerns Over Divergent Approaches in the Diagnostics of Posttraumatic Stress Disorder. *Psychiatric Annals*, 46(9), 498–509. <https://doi.org/10.3928/00485713-20160728-02>

Bækkelund, H. & Berg, A. O. (2014). Kartlegging og diagnostisering av traumerelaterte lidelser. (Kap 4, s. 78-99). I Anstorp, T. & Benum, K. (red). Traumebehandling. Komplekse traumelidelser og dissosiasjon. Oslo: Universitetsforlaget (litt.kiosk)

ICD – 10. Psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser.WHO (Verdens Helse Organisasjon) .

Karterud, S., Wilberg, T. & Urnes, Ø. (2017). Del IV Klinisk personlighetsutredning (spesielt kapittel 35: Strukturerte personlighetsintervjuer med vekt på SCID-II). I boken Personlighetspsykiatri. Gyldendal.

Rønnestad, M. H. & von der Lippe, A. (2009). Det kliniske intervjuet (2. utgave.). Gyldendal. Kap. 2, 6, 14

Torgersen, S. (2008). Personlighet og personlighetsforstyrrelser (2.utgave). Gyldendal. Kap. 9, 10, 13

First M. B., Spitzer, R. L., Gibbon, M., and Williams, J. B., W. (1995). The structured clinical interview for DSM-II-R personality disorders (SCID-III). Part 1: Description. *Journal of Personality Disorders*, 9, 83-91

Hopwood, C. J., Wright, A. G. C., Krueger, R. F., Schade, N., Markon K. E., & Morey, L. C. (2013). DSM-5 Pathological Personality Traits and the Personality Assessment Inventory. *Assessment*, 20, 269-285

Karukivi M., Vahlberg, T., Horjamo, K., Nevalainen, and Korkeila, J. (2017). Clinical importance of personality difficulties: diagnostically sub-threshold personality disorders. *BMC Psychiatry*, 17:16

Thimm, J. C., Jordan, S., and Bach, Bo (2016). The Personality Inventory for DSM-5 Short Form (PID-5-SF): psychometric properties and association with big five traits and pathological beliefs in a Norwegian population. *BMC Psychology* 4:61

DOI 10.1186/s40359-016-0169-5

Waugh, M. H., Hopwood, C. J., Krueger, R., F., Morey, L. C., Pincus, A., and Wright, A. G. C., (2017). Psychological assessment with the DSM-5 Alternative model for personality disorders: Tradition and Innovation. *Professional Psychology: Research and Practice*, 48, 79-89.

Materialet i referansen nedenfor skal være tilgjengelig fra instituttet:

SCL-90-R (Symptom- Checklist-90- revision. Norsk versjon: SCL-90-R. Manual for administrering og skåring. Pearson Assessment and Information AB. 2010.

Kartlegging barn:

Brewin, C. R. (2016). Commentary: The evolving conception of posttraumatic stress disorder - reflections on Danzi and La Greca (2016). *Journal of Child Psychology and Psychiatry, and Allied Disciplines*, 57(12), 1453–1454. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12634>

Danzi, B. A., & La Greca, A. M. (2016). DSM-IV, DSM-5, and ICD-11: Identifying children with posttraumatic stress disorder after disasters. *Journal of Child Psychology and Psychiatry, and Allied Disciplines*, 57(12), 1444–1452. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12631>

Vedr ASEBA – instrumentene (CBCL, TRF, YSR) – se nettsted hos kunnskapssenteret for artikler om disse testene: <http://www.psyktestbarn.no/>

Nock, M. K., & Kurtz, S. M. S. (2005). Direct behavioral observation in school settings: Bringing science to practice. *Cognitive and Behavioral Practice*, 12(3), 359-370. doi: 10.1016/S1077-7229(05)80058-6

Neary, E. M., and Eyberg, S.M (2002). Management of disruptive behavior in young children. *Inf young children*, 14, 53-67

Schwartz. R. (2013). Undersøkelsens teori og metode. I R. Shwartz og S. Hart (Red.), *Barnet og det relasjonelle miljø: om tilknytningsbasert undersøkelsesmetodikk*, kap 3 (s. 95-125). Hans Reitzels forlag.

Kartlegging eldre:

Bystad, M.,Skjerve, A. & Strobel, C. (2013): Demensutredning ved hjelp av MMSE-NR, klokketesten og pårørendeskalaer. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 50, 6 – 11.

Meeks,T.W., Lanouette,N., Vahia, I., et.al. (2009) Psychiatric assessment and diagnosis in older adults. *Focus*, 7, 3 – 16.

Tilbakemelding:

Duncan, B. L.: (2012) The partners for Change Outcome Management System (PCOMS): The Heart and Soul of Change Project. *Canadian Psychology* Vol. 53(2), 93 – 104.
doi: 10.1037/a0027762

Lambert,M. J., and Cattani, K.: Practice- Friendly Research Review: Collaboration in Routine Care. *Journal of Clinical Psychology: In session*. Vol 68 (2), 209 – 220. 2012.

Tema 2: Behandling av angstlidelser

Anbefalt litteratur er på 200 sider (+/- 10 %).

Kvale, G. og Hansen, B (2013) 101 ting vi gjerne skulle visst da vi begynte å behandle pasienter med angstlidelser. Oslo: Universitetsforlaget, ISBN 978-82-15-02302-1

Abramowitz, J.A; Deacon, B.J. and Whiteside, S.P.H (2011) Exposure therapy for anxiety. Principles and practice. Guilford Press, kap. 3-106; 9, 11,13, 16, 17, 20 *

Carr, A. (2016) Fear and anxiety problems i Alan Carr (red.) *The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology* (3. utgave, pp. 399-473). London: Routledge.

Hoffart, A., Johnson, S. U., Langkaas, T. F., Hedley, L. M., Hvidsten, M. & Rasmussen, A. (2013). Betydningen av spesifikke faktorer i behandling av angstlidelser. I: G. Kvale, O. E. Havik, E. R. Heiervang, T. Tangen, & B. S. M. Haugland (red). Hvordan sikre angstpasienter kunnskapsbasert behandling? Universitetsforlaget. s 127-137.

Tema 3: Behandling av atferdsvansker

Anbefalt litteratur er på 130 sider (+/- 10 %).

Askeland, E., Apeland, A. & Solholm, R. (2014). PMTO: foreldretrening for familier med barn som har atferdsvansker. Kap. 2, 3 og 5. Gyldendal akademiske.

Carr, A. (2016). Conduct problems. I Alan Carr (red.), The handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology (3. utgave, pp. 317-366). London: Routledge.

Solholm, R., Askeland, E., Christiansen, T., & Duckert, M. (2005). Parent Management Training - Oregon-modellen: Teori, behandlingsprogram og implementering i Norge. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 42(7), 587-597.

Annen relevant litteratur

Webster-Stratton (2007) De utrolige årene; en veiledning i problemløsning for foreldre med barn I alderen 2-8 år. Oslo. Gyldendal akademisk

Henggeler (2013) Multisystemisk terapi: for barn og unge med alvorlige atferdsvansker. Oslo. Gyldendal akademisk.

Ogden, T. og Hagen. K.A. (2014) Adolescent mental health: prevention and intervention. London. Routledge

Matthys, W., & Lochman, J. E. (2010). Oppositional defiant disorder and conduct disorder in childhood: John Wiley & Sons.

Materiale som ligger fritt tilgjengelig på nettet

Ogden, T. (2010). Familiebasert behandling av alvorlige atferdsproblemer blant barn og unge. (dr.philos), University of Bergen, Bergen.

Tema 4: Behandling av traumerelaterte vansker

Anbefalt litteratur: 230s.

PTSD- terapi

Cloitre, M. (2015). The “one size fits all” approach to trauma treatment: should we be satisfied? *European Journal of Psychotraumatology*, doi: 10.3402/ejpt.v6.27344

Schnyder, U., Ehlers, A., Elbert, T., Foa, E. B., Gersons, B. P. R., Resick, P. A., Shapiro, F., & Cloitre, M. Psychotherapies for PTSD: what do they have in common? *European Journal of Psychotraumatology*, 6, 281-286. <http://dx.doi.org/10.3402/ejpt.v6.28186>

Shapiro, F., & Laliotis, D. (2011). EMDR and the Adaptive Information Processing Model: Integrative Treatment and Case Conceptualization. *Clinical Social Work Journal*, 39(2), 191–200. <https://doi.org/10.1007/s10615-010-0300-7>

Whitworth, J. D. (2016). The role of psychoeducation in trauma recovery: recommendations for content and delivery. *Journal of Evidence-Informed Social Work*, 1–10. <http://dx.doi.org/10.1080/23761407.2016.1166852>.

Krisepsykologi

Dyregrov, A., & Regel, S. (2012). Early interventions following exposure to traumatic events—implications for practice from recent research. *Journal of Loss and Trauma*. 17, 271–291. DOI:10.1080/15325024.2011.616832.

Dyregrov, A., Straume, M., Grønvold Bugge, R., Dyregrov, K., Heltne, U., & Hordvik, E. (2012). Psykososialt katastrofearbeid etter 22. juli. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 49, 666–669.

Kärki, F. U. (2015). Norway’s 2011 terror attacks: alleviating national trauma with a large-scale proactive intervention model. *Psychiatric Services*, 66, (9), 910–912. <http://dx.doi.org/10.1176/appi.ps.201600050>.

Kompleks traumatisering

Benum, K. (2014). Tidlig traumatisering og heling i den terapeutiske relasjonen. (Kap 3, s. 52-77). I Anstorp, T. & Benum, K. (red). Traumebehandling. Komplekse traumelidelser og dissosiasjon. Oslo: Universitetsforlaget (litt.kiosk)

Fisher, J. (2017). Healing the fragmented selves of trauma survivors. Overcoming internal self-alienation. New York: Routledge. Kapittel 1, 2 og 3 (s. 19 – 65) (litt.kiosk)

Eide-Midsand, N., & Nordanger, D. (2017). Betydningen av å være trygg 1. Utviklingstraumatiserte barns affektreguleringsvansker forstått i lys av Stephen Porges polyvagale teori. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 54(10), 919-926. (litt.kiosk).

Nordanger, D. Ø. (2014). Nevrobiologi som veiviser for traumearbeid. (Kap 2, s. 39-51). I Anstorp, T. & Benum, K. (red). Traumebehandling. Komplekse traumelidelser og dissosiasjon. Oslo: Universitetsforlaget (litt.kiosk)

Ogden, P., Minton, K., & Pain, C. (2006). Trauma and the body. A sensorimotor approach to psychotherapy. New York: W: W. Norton & Company. Kapittel 5, 6 (s.85-138 og kap 8 (s.165-187) (litt.kiosk)

Tema 5: Relasjon, prosess og allianse i psykoterapi

Anbefalt litteratur er på 283 sider (+/- 10 %). Litteraturen tar sikte på å dekke tema som: Evidensbaserte terapirelasjoner, terapeutisk allianse, terapeutiske alliansebrudd, empati, ulike aspekter som bidrar til terapeutisk allianse, tilknytningsstil, og terapeutisk tilstedeværelse.

Castonguay, L. G., Constantion, M. J., & Holforth, M. G. (2006). The working alliance: Where are we and where should we go? *Psychotherapy, Theory, Research, Practice, Training*, 43, 271-279.

Elliot, R., Bohart, A. C., Watson, J. C. & Greenberg, L. S. (2011). Empathy. In J. C. Norcross (Red.), *Psychotherapy Relationships that work: Evidence-based responsiveness*. (2.utgave), pp. 132-152

Farber, B. A., & Doolin, E. M. (2011). Positive regard and affirmation. In J. C. Norcross (Red.), *Psychotherapy Relationships that work: Evidence-based responsiveness* (2.utgave), pp. 168-186

Germer, C. K., & Neff, K. D. (2013). Self-compassion in clinical practice. *Journal of Clinical Psychology*, 69 (8), pp. 856-859.

Hilsenroth, M. J., & Cormer. T. D. (2007). Clinician interventions related to alliance during the initial interview and psychological assessment. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 44, 205-218.

Kolden, G. G., Klein, M. G., Wang, C. C., & Austin, S. B. (2011). Congruence/Genuineness. In J. C. Norcross (Red.), *Psychotherapy Relationships that work: Evidence-based responsiveness* (2. Utg.), pp. 187-202

Levy, K. N., Ellison, W. D., Scott, L. N., & Bernecker, S. L (2011). Attachment style. In J. C. Norcross (Red.), *Psychotherapy Relationships that work: Evidence-based responsiveness* (2. utgave), ss. 377-401.

Norcross, J. C. (2000). Psychotherapist self-care: Practitioner-tested, research-informed strategies. *Professional Psychology, Research and Practice*, 31, 710-713.

Norcross, J. C., & Lambert, M. J. (2011). Evidence-based therapy relationships. In J. C.

Norcross (Red.), *Psychotherapy Relationships that work: Evidence-based responsiveness* (2. utgave). Therapist contributions and responsiveness to patients, pp. 3-21.

Moore, K. A., & Cooper, C. L. (1996). Stress in mental health professionals: A theoretical overview. *International Journal of Social Psychiatry*, 42(2), 82-89.

Safran, J. D, Muran, J. F, & Stevens, C. (2011). Repairing alliance ruptures. In J. C. Norcross (Red.), *Psychotherapy Relationships that work: Evidence-based responsiveness* (2. utgave), pp. 224-239

Tryon, G. S., Winograd, G. (2011). Goal consensus and collaboration. In J. C. Norcross (Red.), *Psychotherapy Relationships that work: Evidence-based responsiveness* (2. utgave)., pp. 153-167

H. Haavind, (2007). Involvering og representasjon i den utviklingsrettede samtalen. I *Barn og unge i psykoterapi: terapeutiske fremgangsmåter og forandring* (H. Haavind, & H. Øvreeide, Red.), kap. 1. s. 25-54.

Watson, J. C. (2007). Facilitating Empathy. *European Psychotherapy*, 7, pp. 59-74.

Tema 6: Internettbehandling

Anbefalt litteratur er på 216 sider

Hedman, E. Carlbring, P., Ljotsson, B., & Andersson, G. (2014) Internetbaserad psykologisk behandling: evidens, indikation og praktiskt gjennomførande. Natur & kultur

<https://www.nok.se/Akademisk/Titlar/Psykologi-psykiatri/Psykoterapi/Internetbaserad-psykologisk-behandling/>

Tema 7: Normalpsykologiske utfordringer og utvalgte tilstandsbilder hos barn

Anbefalt litteratur er på 90 sider (+/- 10 %).

von Gontard A. Enuresis. In Rey JM (ed), IACAPAP e-Textbook of Child and Adolescent Mental Health. Geneva:International Association for Child and Adolescent Psychiatry and Allied Professions 2012. 33sider.

von Gontard A. Encopresis. In Rey JM (ed), IACAPAP e-Textbook of Child and Adolescent Mental Health. Geneva:International Association for Child and Adolescent Psychiatry and Allied Professions 2012. 14

Warren, Z., McPheeters, M. L., Sathe, N., Foss-Feig, J. H., Glasser, A., & Veenstra-VanderWeele, J. (2011). A Systematic Review of Early Intensive Intervention for Autism Spectrum Disorders. *Pediatrics*, 127(5), E1303-E1311. doi: 10.1542/peds.2011-0426

Annen relevant litteratur

Christophersen, E. R., & Friman, P. C. (2010). *Elimination disorders in children and adolescents*. Hogrefe: Göttingen.

Gontard, A. von, & Neveus, T. (2006). *Management of disorders of bladder and bowel control in childhood*. Cambridge University Press.

Gillberg, C. (1998) *Barn, ungdom og voksne med Asperger syndrome. Normale, geniale, nerder?* Ad Notam Gyldendal

Gontard, A. von. (2013). The impact of DSM-5 and guidelines for assessment and treatment of elimination disorders. *Eur Child Adolesc Psychiatry*, 22 (Suppl 1), 61–67.

DOI 10.1007/s00787-012-0363-9

Neveus, T. (2011). Nocturnal enuresis—theoretic background and practical guidelines. *Pediatr Nephrol* 26,1207–1214.

DOI 10.1007/s00467-011-1762-8

Allen, H. A. et al. (2007). Initial Trial of Timed Voiding Is Warranted for All Children with Daytime Incontinence. *UROLOGY*, 69 (5), 962-965. doi:10.1016/j.urology.2007.01.049

Kasari, C., Dean, M., Kretzmann, M., Shih, W., Orlich, F., Whitney, R., . . . King, B. (2016). Children with autism spectrum disorder and social skills groups at school: A randomized trial comparing intervention approach and peer composition. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57(2), 171-179. doi:http://dx.doi.org/10.1111/jcpp.12460 26391889

Zwaigenbaum, L., Bauman, M. L., Stone, W. L., Yirmiya, N., Estes, A., Hansen, R. L., . . . Wetherby, A. (2015). Early identification of autism spectrum disorder: Recommendations for practice and research. *Pediatrics*, 136(4Suppl 1), S10-S40.

Andre ressurser

<http://www.torrhelenatten.no/>

<http://autismeforeningen.no/>

Tema 8: Om bruk av manualer i manualbasert behandling

Abramowitz, J.S.; Braddock, A.E. (2011) *Hypochondriasis and health anxiety. Advances in Psychotherapy. Evidence-Based Practice.* Cambridge, MA: Hogrefe Publishing. ISBN 978-0-88937-325-9

Davis, T.E III; Ollendick, T.H. and Öst, L-G (2012) *Intensive one-session treatment of specific phobias.* New York: Springer. ISBN 978-1-4614-3252-4

Tema 9: Psykologen som leder

Einarsen, S. & Skogstad, A., (2015). *Ledelse på godt og vondt.* Bergen: Fagbokforlaget. (372 sider).

Northouse, P. G. (2016). Transformational leadership (kap. 9, side 161-195.) I Northouse P. G. (2016). *Leadership theory and practice.* London: Sage. (32 sider)

Sortland, N. & Einarsen, S. (2011). Mellommenneskelige konflikter – årsaker og kommunikasjonsmønstre. I S. Einarsen & A. Skogstad (red.), Det gode arbeidsmiljø. Krav og utfordringer. (2. utgave). Bergen; Fagbokforlaget. (24 sider)

Straumsheim, P. A., Moen, K., Berglund, L. J. (2017). Takle utfordringer eller tukle med relasjoner? Psykologers forutsetninger for god ledelse. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, Vol. 54 (4), s. 386-395.

I tillegg bør studentene ha som arbeidsbok til det lærerstyrte seminaret om egne preferanser i rollen som leder: Ringstad, H. Ødegård. T.(2003). Typeforståelse. En praktisk innføring. Bergen; Optimas (2. utgave).